

WELSH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GALLOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GALÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 6 May 2002 (morning)
Lundi 6 mai 2002 (matin)
Lunes 6 de mayo de 2002 (mañana)

1 h 30 m

Name/Nom/Nombre

--

Number/Numéro/Número

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

QUESTION AND ANSWER BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name and candidate number in the boxes above.
- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all the Paper 1 questions (Text handling).
- Refer to the Text Booklet which accompanies this booklet.
- Answer the questions in the spaces provided.
- One mark is allocated per question unless otherwise indicated.

LIVRET DE QUESTIONS ET RÉPONSES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Écrire votre nom et numéro de candidat dans les cases ci-dessus.
- Ne pas ouvrir ce livret avant d’y être autorisé.
- Ce livret contient toutes les questions de l’épreuve 1 (Lecture interactive).
- Se référer au livret de textes qui accompagne ce livret.
- Répondre à toutes les questions dans le livret de questions et réponses.
- Un point par question sauf indication contraire.

CUADERNO DE PREGUNTAS Y RESPUESTAS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- Escriba su nombre y número de alumno en las casillas de arriba.
- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todas las preguntas de la Prueba 1 (Manejo y comprensión de textos).
- Refiérase al cuaderno de textos que acompaña a este cuaderno.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.
- Cada pregunta tiene un valor de un punto, a menos que se indique algo distinto.

EXAMINER EXAMINATEUR EXAMINADOR	TEAM LEADER CHEF D’ÉQUIPE LÍDER DE EQUIPO	IBCA
TOTAL /60	TOTAL /60	TOTAL /60

TESTUN A — CERDD

Mae Testun A yn rhan o gerdd hir sydd yn sôn am fugail o'r enw Alun Mabon. Darllenwch Destun A yn ofalus ac wedyn atebwch y cwestiynau canlynol.

1. Yn ôl y darlun o Alun Mabon a gyflwynir inni yn y pennill cyntaf, a oedd y bugail hwn yn berson golygus?

.....

2. Dyfynnwch unrhyw linell o'r pennill cyntaf sydd yn cefnogi eich ateb i gwestiwn 1.

.....

3. Dyfynnwch unrhyw eiriau o'r pennill cyntaf sydd yn awgrymu fod gan Alun Mabon bersonoliaeth ddymunol.

.....

4. Disgrifiwch leoliad tŷ Alun Mabon yn eich geiriau eich hun.

.....

.....

5. Mae pennill 2 yn cymharu bywyd Alun Mabon â bywyd blodyn y grug. Eglurwch pam y mae'r gymhariaeth hon yn un addas iawn.

.....

.....

6. Eglurwch ystyr llythrennol llinellau 13-14. *[2 farc]*

.....

.....

7. Yn ogystal â deall llinellau 13-14 fel disgrifiad llythrennol o fywyd bob dydd y bugail, mae modd eu deall hefyd fel darlun cyffredinol o brofiadau bywyd y rhan fwyaf o bobl. Meddyliwch am un gair i grynhoi'r math o brofiadau sy'n cael eu disgrifio yma. *[2 farc]*

(a) llinell 13: profiadau .....

(b) llinell 14: profiadau .....

8. Mae modd rhannu pennill 3 yn ddwy adran, sef llinellau 17-22, a llinellau 23-4. Beth sydd yn cael ei bwysleisio am yr olygfa yn llinellau 17-22?

.....

9. Ym mha ffordd mae'r darlun yn llinellau 23-24 yn wahanol i, neu yn cyferbynnu â'r darlun yn llinellau 17-22?

.....

10. Eglurwch ystyr llinell 30.

.....

11. Mae llinell 20 yn dweud bod caneuon traddodiadol y bugeiliaid i'w clywed o hyd ar fynyddoedd Cymru. Chwiliwch yn Nhestun A am linell arall sydd yn golygu rhywbeth tebyg.

.....

12. Beth, yn eich barn chi, yw'r 'heniaith' sy'n cael ei chrybwyll yn llinell 31?

.....

13. Yn ôl Testun A, a yw traddodiadau Cymru yn parhau i fod yr un peth yn union heddiw ag yr oeddent yn amser Alun Mabon?

.....

TESTUN B — EISTEDDFOTA

Mae Testun B yn cynnwys dau ddarn gwahanol sydd yn sôn am eisteddfodau. Darllenwch Destun B yn ofalus ac atebwch y cwestiynau canlynol.

14. Mae saith o'r gosodiadau canlynol am Destun B yn gywir. Rhowch y llythrennau sydd yn cyfateb i'r gosodiadau cywir yn y blychau. Mae un wedi'i wneud yn barod. [6 marc]

Enghraifft: **B**

- A. Cynhaliwyd eisteddfodau gwych eleni ym Môn a Phontrhydfendigaid.
- B. *Aneidd y Cynganeddwyr a drefnodd yr e-steddfod gyntaf erioed.*
- C. Cystadlaethau barddoniaeth yn unig oedd yn yr e-steddfod.
- CH. Roedd rhai gwahaniaethau pwysig rhwng trefniadau'r e-steddfod ac eisteddfod arferol.
- D. Ni chafodd neb weld cynnyrch yr e-steddfod nes bod y beirniaid wedi gorffen eu gwaith.
- DD. Ni osodwyd teitl penodol ar gyfer y cynnyrch yng nghystadleuaeth yr englyn yn yr e-steddfod.
- E. Ychydig iawn o feirdd a oedd yn fodlon mentro cystadlu yn yr e-steddfod.
- F. Dim ond y beirdd eu hunain oedd â'r hawl i weld y sylwadau ar eu gwaith.
- FF. Mae modd i bawb sydd yn gallu defnyddio'r We weld yr holl gerddi a anfonwyd i gystadlaethau'r e-steddfod.
- G. Yn ôl beirniad swyddogol yr e-steddfod, mae'n anarferol i feirdd fod yn flaengar fel hyn.
- NG. Mae Testun B yn enwi beirniaid yr e-steddfod yn glir.
- H. Cyfansoddodd Robat Arwyn, Ann Davies a Nia Wyn Jones weithiau cerddorol yn arbennig ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Sir Ddinbych.
- I. Sioe i'w pherfformio gan blant ysgol uwchradd yw 'A Oes Ateb?'.
- J. Mae Côr yr Eisteddfod yn cynnwys 425 o leisiau a ddaeth ynghyd o Gymru gyfan.
- L. Bydd Bryn Terfel yn perfformio gwaith newydd sbon yn ystod yr wythnos.
- LL. Hywel Wyn Edwards oedd Trefnydd yr e-steddfod.

15. Term newydd sbon yw e-steddfod, wedi'i lunio ar y patrwm 'e-bost'. Mae Testun B hefyd yn defnyddio term newydd arall ar gyfer yr e-steddfod. Nodwch ef yma.

.....

16. Ceisiwch egluro pam mae'r gair 'e-steddfod' yn derm mor glyfar ar gyfer un o'r achlysuron sydd yn cael eu disgrifio yn Nhestun B.

.....
.....

17. Pam nad oes angen i neb drefnu wythnos o wyliau i ymweld â'r e-steddfod?

.....
.....

Chwiliwch yn Nhestun B am ymadroddion sydd yn gyfystyr (yn golygu'r un peth) â'r ymadroddion canlynol, ac ysgrifennwch eich atebion yn y man priodol. Mae un wedi'i wneud yn barod.

enghraifft: ystyried, edrych dros ..... **bwrw golwg dros** .....

18. yn wahanol i'r ffordd gyffredin .....

19. y diwrnod olaf y mae'n bosibl gwneud rhywbeth .....

20. ymateb i argyfwng, gweithredu oherwydd bod angen mawr .....

21. siawns heb ei hail .....

22. am lawer iawn o achosion, am lawer reswm .....

23. llawer iawn o ganu a cherddoriaeth hyfryd .....

TESTUN C — MARWOLAETH Y GYMRAEG?

Mae Testun C yn rhan o erthygl sydd yn sôn am sefyllfa'r Gymraeg yng nghefn gwlad Cymru ar hyn o bryd, ond mae'r paragraffau wedi cael eu gosod yn y drefn anghywir. Darllenwch baragraffau Testun C yn ofalus a gosodwch nhw yn y drefn gywir trwy ysgrifennu'r llythyren briodol yn y blwch. Mae un wed'i wneud yn barod.

Enghraifft: Paragraff 1 **C**

24. Paragraff 2

25. Paragraff 3

26. Paragraff 4

27. Paragraff 5

Darllenwch Destun C eto ac wedyn atebwch y cwestiynau canlynol.

28. Beth mae awdur Testun C yn ei olygu pan ddywed fod 'yr haul yn machlud' ar iaith, diwylliant a ffordd draddodiadol y Cymry o fyw?

.....

29. Chwiliwch yn Nhestun C am **ddau** reswm pam mae pobl ifainc yn gadael yr ardaloedd Cymraeg traddodiadol. *[2 farc]*

(a) .....

(b) .....

30. A yw awdur Testun C yn credu bod modd ateb problemau cefn gwlad trwy ddulliau economaidd yn unig?

.....

31. Esboniwch yn eich geiriau eich hun pam y mae awdur Testun C yn cymharu'r Gymraeg â'r iaith Ladin. *[2 farc]*

.....

.....

32. Chwiliwch yn Nhestun C am ymadrodd sydd yn cyfleu bod rhywbeth yn digwydd yn anuniongyrchol, neu yn dawel heb i neb sylwi ei bod yn digwydd.

.....

33. Mae awdur Testun C yn defnyddio pum term gwahanol i gyfeirio at bobl yn y broydd Cymraeg sydd yn poeni am sefyllfa'r Gymraeg. Nodwch **dri** derm traddodiadol neu niwtral, ac **un** term sarhaus neu ddirmygus. *[4 marc]*

(a) Y termau traddodiadol yw:

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

(b) Y term sarhaus/dirmygus yw:

.....

TESTUN CH — RHAGLENNI TELEDU

Mae Testun CH yn cynnwys gwybodaeth am dair rhaglen deledu. Roedd penawdau uwchben y paragraffau hyn yn wreiddiol, ond maen nhw wedi mynd ar goll. Darllenwch Destun CH yn ofalus ac wedyn dewiswch y teitl cywir ar gyfer pob paragraff o blith y rhai sydd yn y golofn ar yr ochr dde, ac ysgrifennwch y llythyren yn y blwch.

34. Rhaglen 1

35. Rhaglen 2

36. Rhaglen 3

- A. Rasio Ceir yn Iwerddon
- B. Ennill Arian Mawr
- C. Dilyn Pobl y Preseli
- CH. Colli'r Cwbl ar y Loteri
- D. Trotian heb bedolau
- DD. Datgelu'r Twyllwyr
- E. Hen Geffylau Sir Benfro
- F. Trotian i Iwerddon

37. Nodwch ddau beth yn Nhestun CH sydd yn profi bod Gŵyl Drotian Tregaron yn achlysur poblogaidd. *[2 farc]*

(a) .....

(b) .....

38. 20 o bobl sydd yn gweithio yn Nhŷ Gobaith. Pan enillon nhw'r Loteri, rhannwyd yr arian rhwng 21. Pam?

.....

39. Pwy ddefnyddiodd ei enillion ar y Loteri i gynorthwyo'r gymuned leol yn gyfan?

.....

40. Chwiliwch Destun CH am ymadrodd sydd yn cyfleu bod y Preseli ger y môr.

.....

41. Ar wahân i'r golygfeydd hyfryd, pa nodwedd arall ar ardal y Preseli sydd yn gwneud y lle yn ddeniadol i ymwelwyr?
- .....

Dyma barhad o 'Rhaglen 2' yn Nhestun CH, ond mae dechrau a diwedd pob brawddeg wedi cael eu gwahanu oddi wrth ei gilydd. Gorffennwch y brawddegau canlynol trwy ddod o hyd i'r diwedd glo cywir yn y golofn ar yr ochr dde, ac ysgrifennwch y llythyren briodol yn y blwch. Byddwch yn ofalus, mae mwy o ddewisiadau nag sydd eu hangen arnoch. Mae un wedi'i wneud yn barod.

Enghraifft: Bu criw Cefn Gwlad ...

42. Dilynodd y criw y ffermwyr lleol yn hel eu defaid ...

43. Buont hefyd yn dilyn cymeriadau mewn sefydliadau ...

44. Ac yn naturiol roedd yn rhaid ymweld â ...

45. Meddai Dai, 'Mae 'da'r bobol lot o hiwmor, a nhw sydd â'r ...

46. Mae'n amlwg bod Dai Jones wedi ...

47. Hon fydd y rhaglen gyntaf ...

- A. dafodiaith bertaf yng Nghymru.'
- B. brechdanau i gael picnic ar ben y Preseli.
- C. yn ffilmio yn ardal y Preseli dros flwyddyn gyfan y llynedd.
- CH. enwog lleol fel y siop-pob-dim ym Maenclochog.
- D. Chymraeg mwyaf gwallus a glywais erioed.'
- DD. nofio yr holl ffordd i Ffrainc.
- E. i deithio ar hyd a lled Cymru yn chwilio am rai newydd.
- F. weld ei gyfle i fynd am dro yn y wlad.
- FF. thrigolion Cwm Gwaun er mwyn dathlu'r Hen Galan.
- G. wedi bod ar eu gwyliau yn sir Benfro.
- NG. mwynhau ymweld â nhw yn eu cynefin a chlywed eu hanes.
- H. cyfres pedwar.
- I. mewn cyfres o bedair.
- J. i'r hendre dros y gaeaf, yn mynd i arwerthiant lloi ac yn cynaeafu.